

VERSLAG BUURTINSPRAAKMOMENT HERAANLEG SPEELPLEIN TIJL- EN NELESTRAAT 17 NOVEMBER 2022

Aanwezig

- Uitnodiging aan bewoners Tijn- en Nelestraat, Varenstraat, Pieter Heuvelmansstraat, Kamiel Van Baelenstraat, Zandbergstraat, Oranjemolenstraat, Neerhofstraat, Goswin de Fierlantstraat, Joris De Hozestraat, Schupstraat, Heggepad, Maasstraat, Gritselhof, Frans Smuldersstraat, Jef van Heupenstraat, Lentebloesem, Boomgaardstraat
- Jan Van Otten - schepen
- Bart Boogaerts en Gert Stappaerts - Antea
- Jo Ampe - SpeelsR
- Kobe Vercauteren - Jeugd
- Esther Van den Schoor - Jeugd
- Caroline Van den Eynde - Kind- en jeugdvriendelijke stad
- Wouter Verhaert - Mobiliteit
- Sam Gevers - Wegen & Riolen
- Sander Borgers - Buurtmakerij

Inleiding schepen Jan Van Otten

Het schepencollege heeft beslist om het speelplein in de Tijn- en Nelestraat heraan te leggen en om te vormen tot een ontmoetings- en belevingsplein waar er voor iedereen iets te beleven valt.

Het schepencollege heeft Antea en SpeelsR aangesteld om een ontwerp te maken.

In deze periode voeren we gesprekken met alle betrokkenen. Met de buurt, de skaters, de Freinet- en Talentenschool, het kinderdagverblijf Dol-Fijn en de jeugdverenigingen die er komen spelen. De jeugddienst gaat ook regelmatig naar het plein om de aanwezige kinderen, jongeren en ouders te bevragen.

Na de gesprekken toetsen we de ideeën die vaak terugkomen op praktische en financiële haalbaarheid en de thema's die het stadsbestuur belangrijk vindt (zie verder) en maakt het ontwerpteam een voorontwerp. In de lente van 2023 bespreken we dit ontwerp met alle betrokkenen, dus ook met de buurt.

Daarna maakt het ontwerpteam een definitief ontwerp en gaan we op zoek naar een firma/firma's die de werken gaat/gaan uitvoeren. We informeren alle betrokkenen over het definitieve ontwerp en de planning van de werken. Voor de zomer van 2024 moet het nieuwe plein klaar zijn.

De thema's die het stadsbestuur belangrijk vindt:

- **Verbinding:** een goede verbinding tussen de verschillende zones op het plein, met de wijk en de nabijgelegen voorzieningen en (groene) ruimtes.
- **Natuurrijk/avontuurlijk speellandschap:** uit de studie kindvriendelijke publieke ruimte die we enkele jaren geleden hebben uitgevoerd, bleken kinderen een sterke voorkeur te hebben voor een meer natuurrijk/avontuurlijk speellandschap (heuveltjes, klimbomen, kampen bouwen, enz.).
- **Toegankelijkheid:** het plein moet toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Kinderen met een beperking moeten er samen met andere kinderen kunnen spelen.
- **Onderhoudsvriendelijk:** het plein moet gemakkelijk te onderhouden zijn, bv. de grasvlakten die gemaaid moeten worden, moeten toegankelijk zijn voor een grasmaaier.
- **Klimaatbestendig:** een klimaatbestendige inrichting wordt alsmaar belangrijker, denk aan minder verharding, voldoende ruimte voor water/natuurlijke waterinfiltratie, koelteplekken, klimaat adaptieve planten en bomen enz.

Toelichting gebiedsanalyse ontwerpteam

Het ontwerpteam is op zoek gegaan naar sterktes, kansen en bedreigingen op micro- en macroniveau (microniveau: plein, macroniveau: omgeving).

Opportunities macroniveau:

- Groene vingers doorheen het gebied
- Trage/zachte wegverbindingen doorheen de kern
- Speelzones verbinden

Aandachtspunt macroniveau:

- Fietsverbinding doorheen het gebied versus de rand

Opportunities microniveau:

- Functionaliteiten samen te weven tot een logisch geheel
- Logische connecties met de buurt maken
- Actieve(re) verbinding met omgeving (draad/groenbuffer/...)
- Uitbreiden en versterken groenstructuur

Aandachtspunt microniveau:

- Gemengd gebruik (fiets/wandel/skate/...) verbindingen doorheen gebied
- Perceelgrenzen

Gespreksgroepen

In elke gespreksgroep bespreken we wat de buurtbewoners van het huidige plein vinden, de ideeën van de buurtbewoners en die van de ontwerpers.

Gespreksgroep volwassenen 1 (Wouter)

In het algemeen was er geen behoudensdrang en stond iedereen open voor het idee om alle huidige lapjes te bekijken en eventueel te verschuiven of anders in te vullen.

Huidig(e) gebruik en beleving

- De leeftijdsclash tussen de pubers (13-14 jaar) en onze kinderen zorgt er voor dat we er onze kinderen niet alleen gaan laten spelen.
- Op het speelplein is vaak gevaarlijk afval te vinden (zeker in de bosjes achteraan).
- De jeugd verstopt zich graag in de minder overzichtelijke plaatsen om dingen onopgemerkt te kunnen doen (drinken, roken, vuur stoken, ...). Er is nood aan meer sociale controle, maar het plein in zijn huidige vorm leent zich daar niet toe.

- Momenteel moeilijk om als ouder overzicht te hebben op het plein.
- Weinig zitmogelijkheden voor ouders.
- Op zich niks mis mee dat er skatemogelijkheden zijn, maar het skateterrein heeft een grote oppervlakte en is in zeer slechte of verouderde staat.
- Buurtbewoners die vlakbij het plein wonen, hebben overlast van jongeren die er tot laat blijven rondhangen. Gelieve geen overdekte of nog meer verstopte plekjes te voorzien.
- De boomgaard wordt gebruikt door families zonder tuin voor feesten en bijeenkomsten.
- De groene spie vooraan (tussen de hondenloopweide en straat) wordt niet gebruikt; is een onderbenutte ruimte.
- De petanquebaan wordt wel gebruikt.
- Het BMX-parcours is een groot succes. Ligt wel in conflict met het skateterrein omdat de BMX'ers hun bocht over het skateterrein moeten nemen.
- Het BMX-parcours is door het skateterrein moeilijk bereikbaar voor kleinere kinderen (met de aanwezigheid van grotere kinderen; vormt een barrière tussen de speeltuin en het BMX-parcours).
- Het speeltuintje vooraan is goed voor kinderen tot 4 jaar, voor oudere kinderen zijn er weinig uitdagende elementen, anders dan de natuurlijke.
- Het speelbos, de klimbomen en speelgracht zijn een groot succes bij onze kinderen. Deze natuurlijke spelelementen zeker behouden of zelfs uitbreiden. Deze groene gordel is het tofste om in te spelen.
- Wij fietsen nu over het speelterrein naar huis (snijden zo de hoek met de Goswin de Fierlantstraat en Tijn- en Nelestraat af).
- Er is veel afval aanwezig, zowel in de bosjes als op het skateterrein. Ook veel glas, met regelmatig lekke banden als gevolg.
- Er zijn veel donkere hoeken, er is weinig verlichting, ook niet op het fietspad. Als het donker is, komen er oudere kinderen (tieners van 13 tot 15 jaar).
- Onze kinderen maken graag en veel kampen in de groene gordel.
- Het is moeilijk om echt te voetballen omwille van de plaatsing van het doel richting de speeltuin van de kleinsten. Risico op conflict door de bal die tegen kleinere kinderen in de speeltuin kan belanden.
- Het plein is gericht op kinderen en jongeren. Volwassenen hebben er niet echt een plek, waardoor er ook minder sociale controle is.
- Onze wandelroutes nu lopen door de wijk, doorsteek richting pad tussen de twee scholen, afslaan richting het speelplein aan de molen, oversteken en langs Lentebloesem doorsteken om zo terug in Hellegat uit te komen. Daar liggen nog enkele kleine speelplekken (vb. einde Varenstraat) waar we onderweg kunnen stoppen.

Wat moet er zeker behouden blijven?

- Het bos met het BMX-parcours is momenteel een grote troef en zou zeker moeten behouden worden.
- Behoud zeker de spelelementen in de natuur (klimbomen, gracht met bosjes en bergjes).

Wat moet er worden veranderd/verbeterd?

- Het BMX-parcours is momenteel een grote troef en zou zelfs nog mogen uitgebreid worden. Mag nog iets avontuurlijker.
- Het zou fijn zijn moest er ergens ruimte zijn om met steps te kunnen spelen.
- Het skateterrein mag zeker blijven, al is het wel een heel grote verharde oppervlakte die er wat verwaarloosd bij ligt. Zou fijn zijn als deze gefatsoeneerd wordt; met ook skatemogelijkheden voor de kleinere kinderen. Nu is het allemaal wat te gevaarlijk en te oud.
- Voetballen moet een plaats krijgen op het speelplein, liefst zelfs in een pannakooi of iets dergelijks zodat er geen risico is naar andere gebruikers van het plein. Kan ook worden gecombineerd (voetbal, basket, ...), al brengt het dan misschien wel geluidsoverlast voor de burens mee. Deze voetbalkooi kan misschien ook mee door de school worden gebruikt?

- De boomgaard is een ideale ontmoetingsplaats voor de buurt, maar wordt nu onderbenut door een gebrek aan elektriciteit en wateraansluiting.
- Een openbare BBQ zou een optie kunnen zijn om burens die geen tuin hebben nog meer gebruik te laten maken van het plein.
- Op de boomgaard mogen er meer banken zijn.
- Op het speelplein ook meer zitmogelijkheden voor ouders (overzicht vanop de bank).
- Spelelementen liefst meer leeftijdsgebonden bij elkaar.
- Vuilbakken aan de in- en uitgang van het speelterrein zodat er minstens een opportuniteit is voor iedereen om zijn afval achter te laten. Zorg er wel dat deze goed zichtbaar staan zodat het geen sluikestort aantrekt.
- Voorzie iets van activiteit voor volwassenen (sport). Om alle plekken met elkaar te verbinden werd het idee geopperd om een loopweg aan te leggen van het speelplein, door de voortuinen van de scholen, langs het speelplein aan de molen en achter de scholen terug naar het speelplein. Zou ook voor de scholen een mooie toevoeging zijn. Joggende volwassenen door het terrein zorgen mee voor sociale controle.
- Zorg dat er overal voldoende open ruimte is om sociale controle te stimuleren.
- Er is meer sociale controle als er meer volwassenen aanwezig zijn, als die volwassenen ook een (zit)plek hebben.
- Open ruimte onder de bomen (in de schaduw) zou heel fijn zijn.
- Een podiumelement ergens in de buurt van de zitbanken (cfr. Kabouterberg).
- Het vele groen dat aanwezig is, is een grote troef. Maximaal op inzetten.
- Verlichting tot een bepaald uur zou de sociale controle kunnen verhogen.
- Geen overdekte ruimte voorzien, trekt een verkeerd publiek aan.
- De hondenuitloop naast de gracht is wat ongelukkig gelegen. Op zich is de hondenuitloop goed, maar misschien op een andere plaats.
- We missen spelelementen voor de 5- tot 12-jarigen (wat avontuurlijkere klimelementen).
- Wateropvang mag maar enkel als het veilig is voor alle kinderen. Als spelelement nog wel leuk (water, zand en wat stokken en mijn kind is voor de hele dag weg).
- Toegang tot het plein en doorsteek naar de school zou niet slecht zijn.

Kwam sterk naar voor:

- Het BMX-parcours is een troef en mag zelfs worden uitgebreid.
- De groene gordel, natuurlijke ontdekking en avontuurlijke ruimte zeker behouden.
- Loop- en sportparcours als verbindingselement en aanzet tot sociale controle.

Gespreksgroep volwassenen 2 (Kobe)

Wat is er momenteel goed?

- Kinderen zitten heel vaak en graag in het speelbos.
- De boomgaard is een rustige plek waar er soms mensen met weinig plaats samenkomen om dingen te vieren. Zo'n rustige "afgescheiden" plek moet zeker worden behouden.

Wat is er nu niet goed?

- Het skateplein kan veel beter.
- Kinderen die uit Antwerpen komen, vinden het speelplein maar "stom".
- Het beeld dat je vanuit de Tijn- en Nelestraat krijgt, nodigt momenteel niet uit.
- De verbindingen met de wijk zijn momenteel niet altijd logisch.
- Er is momenteel een gemis voor de allerkleinsten.
- Vaak afval terug te vinden in het bos (peuken, blikjes, ...).
- De hondenuitloop is momenteel niet logisch geplaatst en sommige ouders vinden de nabijheid met kleine kinderen niet veilig.

- Er is af en toe overlast, misschien omdat het plein te afgesloten is.

Wat is belangrijk om in het ontwerp mee te nemen?

- Een divers aanbod voor alle leeftijden en doelgroepen
- Een goede verbinding met alle delen en ook met het speeltuintje aan de molen
- Ook een goede verbinding met de wijk
- Genoeg picknickbanken, eventueel verankerde picknickbanken
- Een goede manier om afval te vermijden
- Veiligheid
- Ruimte voor buurtactiviteiten maar die is er nu ook wel aan de boomgaard.

Concrete voorstellen:

- Een kooi om verschillende sporten in te kunnen spelen
- Een zandbak en speeltoestellen voor de kleinste kindjes
- De hondenloopweide ergens aan de kant plaatsen en gescheiden van de kleinste kinderen en andere functies van het plein (bv. tegen de Goswin de Fierlantstraat). De hondenloopweide is echter ook een ontmoetingsplaats, dat is ook wel een belangrijke functie.
- Een pomp met een waterparcours
- Een verbinding door het schooldomein zou een meerwaarde zijn, al dan niet in de vorm van een loopparcours.
- Toffere banken dan de standaardtypes

Gespreksgroep met kinderen

Huidig(e) gebruik en beleving + 1ste ontwerpideeën

De kinderen komen het vaakst in de weekends en in de schoolvakanties op het plein spelen.

Speelzone:

- L. speelt voetbal in clubverband en komt er graag met zijn papa oefenen. Hij vindt dat het trapveld groter mag worden gemaakt. F. en C. vinden dat dit nu al te groot is, te veel ruimte inneemt.
- Het huidige combispeeltoestel is voor kleine kinderen, voor hen is dit saai. Ook de wipwap vinden ze maar niets.
- De heuveltjes moeten blijven! Die zijn superleuk om op te spelen.

Skatepark:

- Er liggen veel blikjes en afval aan het grote toestel.
- De rail staat in de weg als je een aanloop wil nemen naar het grote toestel.
- De quarterpipe is iets te steil.
- De huidige banken hebben een rare vorm. De kinderen hebben liever een échte bank, die iets naar achter geschoven wordt zodat deze in de schaduw staat.
- Aan het skatepark mag ook een afsprakenblad komen (afval, fairplay, ...).

Speelbosje en BMX-parcours:

- Moet zeker blijven!
- Aanvullingen voor speelbosje:
 - Een schommelmand in de klimboom (als die niet stuk wordt gemaakt)
 - Wilgenhut

- Doolhof
- Boomhut: deze mag al gemaakt zijn of los materiaal om zelf boomhutten, kampen, ... te bouwen

Waterloop:

- Hier ligt veel afval, dat maakt het spelen er niet zo leuk.
- De oversteek mag opgeschoven worden, want nu ligt die aan de huizen (ongezellig).
- Een waterrad in de waterloop

Hondenloopweide:

- Mag blijven, maar liefst hogere bomen errond (beetje onzichtbaar maken).

Varia:

- Tunnels: door de heuvels, onder de grond, ...
- Een snoezelruimte voorzien. Het betonpad kan bv. door de bloemweide/hog gras (snoezelruimte) gaan.

Uitwerking eigen ontwerpideeën

C. speelt graag verstoppertje en detective. Hij wil in het speelbosje graag enkele goede verstoppertjes zoals een wilgenhut en (holle) struiken én uitkijkposten zoals een boomhut, klimboom of klimpiramide. Hij voegt nog enkele extra spelprikkels toe aan het bosje zoals zwieren en slingeren. Hij beschouwt het speelbosje en de speeltuin als actieve speelzones. Het grasveldje aan het skatepark is een rustigere zone met een picknickbank en paaltjes om over te springen (spelprikkel). Zo kan hij op weg van de ene speelzone naar de andere nog spelen. In/aan het BMX-parcours voorziet hij hoog gras (schaduwplekje). Voor de speeltuin vindt hij het belangrijk dat er nieuwe/uitdagende spelelementen komen waar hij op of af kan klimmen en over kan springen. Hij zou ook graag over water willen springen. Het mag voor hem een combinatie zijn van speelnatuur (helling, greppel, ...) en speeltoestellen (waterrad, groot combispeeltoestel, ...).

F. wil in de speeltuin graag meer reliëf (heuvels, hellingen om van te glijden en dieptes), spelelementen en een bloemenweide. In het bosje aan de straatkant zou zij graag een wilgenhut en kabelbaan hebben. Aan de waterloop heeft zij ook nog enkele spelelementen toegevoegd: een dammetje, touwen en klimnetten, een wildere beplanting, ... Aan de waterloop, tussen het skatepark en BMX-parcours, voorziet zij een rustig zitplekje en in het BMX-parcours hoog gras. Het speelbosje heeft zij aangevuld met een boomhut, natuurlijke bouwmaterialen die ter beschikking worden gesteld en een holle struik. Op het (fiets)pad naast het plein, heeft ze een speels tegelparcours ingetekend.

L. is een echte voetballer. Toen hij hoorde dat we aan de ontwerpers hebben meegegeven dat het trapveld moet blijven, sprong hij een gat in de lucht. Van hem mag het trapveld zelfs nog worden uitgebreid. In de speeltuin wil hij graag een grote heuvel met er een tunnel doorheen. Voor de waterloop stelt hij een waterrad voor dat een waterval creëert, extra takken en stenen om er dammen mee te bouwen en andere elementen om met of in water te spelen. Hij hecht veel belang aan gezellig samen zijn met zijn familie en vrienden. Daarom vindt hij het belangrijk dat er meer gezellige zit/eetgelegenheden komen zoals een picknickbank (om aan te eten), een leuke zitblok of een podium rond een boom.

